

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT la proiectul legii horticulurii (nr. 383 din 18.12.2024)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, prezint următorul amendament:

1. La art. 1 alin. (2) se propune substituirea cuvântului „produselor” cu cuvântul „culturilor”.

2. La art. 2:

la alin. (1) se propune excluderea lit. c);

la alin. (2) după cuvintele „sectorul horticol include subsectoarele” se propune introducerea textului „pomicol.”;

la alin. (3) se propune modificarea lit. b) și va avea următorul cuprins:

„b) producerii și consumului de substanțe, preparate și medicamente din plante.”.

3. La art. 4:

la noțiunea de „ramură horticolă”, se propune substituirea cuvintelor „ramură horticolă” cu cuvântul „horticultură”;

se propune modificarea noțiunii de „plantele medicinale și aromatice” și va avea următorul cuprins:

„plante aromatice, medicinale și condimentare – specii vegetale, cultivate sau spontane, care, prin compoziția lor chimică, au proprietăți fitoterapeutice și aromatice și care se utilizează, integral sau parțial, proaspete ori uscate, pentru fabricarea produselor finite, în scopuri preventive, curative, de reabilitare, alimentare, pentru aromatizare sau în parfumerie.”;

se propune excluderea noțiunilor de „subramură”, „zonare a horticulurii” și „zonare a cultivării legumelor”;

se propune completarea cu noțiunile de „sistem de cultură” și „zonare a culturilor horticole” cu următorul cuprins:

„sistem de cultură – ansamblu de metode, tehnologii și principii de organizare a terenului utilizate pentru cultivarea plantelor agricole, inclusiv a plantațiilor horticole, determinat de condițiile pedoclimatice, economice și tehnologice specifice unei regiuni;

zonare a culturilor horticole – delimitare și repartizare teritorială a speciilor, soiurilor, hibrizilor și combinațiilor soi–portaltoi, în funcție de factorii climatici, economici, sociali și de protecție a mediului, astfel încât să fie asigurate condițiile optime pentru evidențierea potențialului natural de producție al culturilor horticole.”.

4. La art. 5 alin. (2) se propune modificarea lit. e) și va avea următorul cuprins:

„e) crearea condițiilor de integrare a produselor horticole în întregul lanț valoric și de creștere a valorii acestora;”.

5. La art. 6 alin. (3) se propune modificarea lit. d) și va avea următorul cuprins:

„d) contribuie la promovarea și implementarea inovațiilor și tehnologiilor moderne în sectorul horticol;”.

6. La art. 7:

se propune modificarea alin. (1) și va avea următorul cuprins:

„(1) Conducerea Oficiului Horticol este realizată de către Consiliul de coordonare și de către director.”;

se propune modificarea alin. (4) și (5) și vor avea următorul cuprins:

„(4) Directorul realizează conducerea activității executive a Oficiului Horticol, sub supravegherea Consiliului de coordonare, și reprezintă Oficiul Horticol în relațiile cu autoritățile publice, cu organizațiile, instituțiile, precum și cu persoanele fizice și juridice din țară și din străinătate.

(5) Modalitatea de numire, de eliberare sau destituire din funcție a directorului, precum și durata mandatului și atribuțiile acestuia se stabilesc în statutul Oficiului Horticol.”.

7. Se propune modificarea art. 8 și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 8.** Finanțarea Oficiului Horticol

(1) Bugetul Oficiului Horticol se stabilește anual prin legea bugetului de stat, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

(2) Sursele de finanțare ale Oficiului Horticol sunt următoarele:

a) contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticole, aprobate anual prin legea bugetului de stat;

b) alocațiile de la bugetul de stat în cuantumul stabilit prin legea bugetului de stat anuală, egal cu suma contribuțiilor efectuate de subiecții specificați la lit. a) pentru ultimul an bugetar încheiat, care însă nu pot depăși 5% din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;

c) veniturile obținute din prestarea de servicii de către Oficiul Horticol;

d) granturile sau proiectele finanțate din surse de asistență internă și externă;

e) alte surse ce nu contravin legislației.

(3) Mărimea plății pentru serviciile prestate de Oficiul Horticol și modul de prestare a acestor servicii se aprobă de Guvern.

(4) Subiecții specificați la alin. (2) lit. a) calculează de sine stătător sumele contribuțiilor obligatorii și prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă privind calculul contribuțiilor conform unui formular tipizat, aprobat de Serviciul Fiscal de Stat. Declararea și achitarea contribuțiilor obligatorii se efectuează până în data de

25 a lunii următoare trimestrului de raportare. Serviciul Fiscal de Stat ține evidența contribuțiilor conform art. 190 alin. (4) din Codul fiscal nr. 1163/1997.

(5) Suma contribuțiilor plătite se include în componența cheltuielilor care vor fi deduse.

(6) Pentru sumele contribuțiilor obligatorii neachitate în conformitate cu alin. (4) se calculează penalitate în valoare de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere de la expirarea termenului de plată prevăzut la alineatul indicat.

(7) Serviciul Fiscal de Stat va aplica măsurile de asigurare și de executare silită a datoriilor și penalităților calculate ale plătitorilor de contribuții obligatorii prevăzuți la alin. (2) lit. a) similare celor prevăzute în titlul V al Codului fiscal nr. 1163/1997.

(8) Gestionarea colectării contribuțiilor de la plătitori, evidența contribuțiilor, calculele penalităților, precum și urmărirea datoriilor se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în mod similar celui stabilit conform legislației fiscale pentru administrarea impozitelor și taxelor.

(9) În cazul admiterii restanțelor la achitarea contribuțiilor obligatorii, termenul de plată a acestora poate fi modificat în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr. 1163/1997.

(10) Contribuțiile obligatorii și alocațiile de la bugetul de stat, în cuantumurile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b), se transferă la contul trezorerial al Oficiului Horticol.

(11) Veniturile acumulate sunt utilizate în strictă conformitate cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de Consiliul de coordonare, și pot fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticole pe piețele internă și de export;
- b) elaborarea analizelor și cercetărilor sectoriale și de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticol, inclusiv de asistență tehnică, realizate în parteneriate cu sectorul privat, cu mediul asociativ și cu mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a calității produselor horticole;
- e) acordarea de suport și consultanță privind tendințele de dezvoltare a sectorului horticol;
- f) salarizarea personalului și acoperirea cheltuielilor aferente activităților curente ale Oficiului Horticol;
- g) ținerea registrului horticol;
- h) alte activități ce nu contravin legislației.

(12) Excedentele financiare neutilizate de Oficiul Horticol pe parcursul anului se transferă în contul anului următor în scopul realizării sarcinilor Oficiului Horticol, în modul stabilit de Consiliul coordonator.

(13) Principiile de formare și gestionare a bugetului Oficiului Horticol sunt stabilite în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.”.

8. La art. 9, se propune completarea articolului cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Agenția este responsabilă de:

a) elaborarea, modificarea și publicarea anuală a Catalogului soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova;

b) ținerea Catalogului soiurilor de plante.”.

9. La art. 10:

se propune substituirea textului „(2) Instituția Publică „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” este responsabilă de asigurarea:” cu textul „(2) Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară este responsabil de asigurarea:”;

se propune excluderea alin. (3);

se propune modificarea alin. (4) și, urmare excluderii alin. (3), va avea următorul cuprins:

„(3) Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală este responsabil de asigurarea dezvoltării unor servicii de consiliere în agricultură și extensiune rurală orientate spre nevoile fermierilor, care să faciliteze accesul acestora la informații tehnico-economice, financiare și manageriale, precum și la programe de formare profesională și dezvoltare rurală, în modul stabilit de Guvern.”.

10. La art. 12:

în denumirea articolului se propune, după cuvintele „și cadastrul plantațiilor”, de introdus cuvântul „horticole”;

se propune modificarea alin. (1) și va avea următorul cuprins:

„(1) Recensământul agricol și cadastrul plantațiilor horticole multianuale se efectuează pe toate suprafețele de teren, indiferent de tipul de proprietate, de forma juridică de organizare și de dimensiunea exploatației agricole, în modul stabilit de Guvern, o dată la 10 ani.”;

la alin. (2):

se propune modificarea lit. a) și va avea următorul cuprins:

„a) exploatațiile agricole, cu orice formă juridică de organizare, care administrează plantații pomicole, de culturi nucifere, de arbuști fructiferi și de căpșun, plantații legumicole, de ciuperci, de plante aromatice, medicinale și condimentare;”;

se propune modificarea lit. c) și va avea următorul cuprins:

„c) loturile pomicole din cadrul întovărășirilor pomicole.”.

11. După art. 12, se propune introducerea unor noi articole 13 și 14 cu următorul cuprins:

„Articolul 13. Sisteme de cultură

Sistemele de cultură în horticultură se disting în baza densității, sortimentelor și tehnologiilor utilizate, precum și a performanțelor tehnice și economice, și se clasifică în următoarele categorii:

1) pentru sectorul pomicol, nucifer, al arbuștilor fructiferi și căpșunului, al plantelor aromatice, medicinale și condimentare:

a) sistem extensiv;

b) sistem intensiv;

c) sistem superintensiv;

d) pomi răzleți;

2) pentru sectorul legumicol:

- a) sistem de cultură în teren descoperit;
- b) sistem de cultură protejată;
- c) sistem de cultură în spațiu protejat.

Articolul 14. Cultura legumelor

(1) Cultura legumelor cuprinde:

- 1) cultura în teren descoperit;
- 2) cultura protejată, care include:
  - a) acoperirea solului (prin mulci, biloane);
  - b) protecția eoliană (prin perdele forestiere);
  - c) protecția fizică (prin adăposturi joase, plase de umbrire);
- 3) cultura în spații protejate, și anume în:
  - a) solarii;
  - b) tuneluri;
  - c) sere de tip bloc, din sticlă sau plastic, încălzite tehnic;
- 4) cultura pepenilor verzi și galbeni;
- 5) cultura ciupercilor;
- 6) producerea răsadurilor;
- 7) producerea semințelor de legume.

(2) Categoriile biologice de semințe și de material săditor folosite în cultura legumelor sunt următoarele:

- a) semințe prebază;
- b) semințe bază;
- c) semințe certificate (C1 și C2);
- d) semințe standard;
- e) semințe hibride;
- f) răsaduri provenite din semințele de categoriile prevăzute la lit. a)–d).

(3) După direcțiile de valorificare, producerea de legume are următoarele destinații:

- a) consum în stare proaspătă;
- b) prelucrare industrială.

(4) Clasificarea speciilor legumicole se realizează în baza următoarelor criterii:

- a) încadrarea botanică (familie, gen, specie);
- b) durata ciclului biologic (anual, bienal, peren);
- c) partea utilizată în consum (rădăcină, bulb, tulpină, frunze, inflorescență, fruct, semințe);
- d) cerințele față de factorii de mediu și tehnologiile aplicate;
- e) capacitatea de menținere a calității în stare proaspătă;
- f) rezistența la factorii climatici și adaptabilitatea la schimbările climatice (toleranța la secetă și la temperaturi extreme, rezistența la boli și dăunători).”

12. Se propune modificarea **Art. 13** și, urmare introducerii art. 13 și 14, va avea următorul cuprins:

„**Articolul 15. Plantațiile pomicole**

Se deosebesc următoarele categorii de plantații pomicole:

- a) plantații tinere, până la intrarea pe rod;
- b) plantații pe rod în plină producție;
- c) plantații pe rod în declin;
- d) plantații cu termen de exploatare depășit;
- e) loturi experimentale;
- f) pepiniere pomicole;
- g) colecții pomologice și plantații-mamă, culturi de concurs și loturi experimentale;
- h) terenuri în pregătire pentru înființarea plantațiilor.”.

13. Se propune transferul articolelor 19, 20, 21 și 24 în Capitolul III PLANTAȚIILE HORTICOLE, prin completarea acestuia.

14. Se propune modificarea denumirii Capitolului IV și va avea următorul cuprins: „**Capitolul IV**

ZONAREA CULTURILOR HORTICOLE”.

15. La art. 14:

se propune modificarea denumirii articolului și, urmare modificării numerotării articolelor, va avea următorul cuprins: „**Articolul 20.** Zonarea culturilor horticole”;

se propune modificarea alin. (1) și va avea următorul cuprins:

„(1) Activitățile horticole pot fi desfășurate, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, fie în zone separate, fie împreună cu alte culturi și/sau integrate în alte sectoare de activitate agricolă.”.

16. Se propune modificarea art. 15 și, urmare modificării numerotării articolelor, va avea următorul cuprins:

„**Articolul 21.** Zone favorabile pentru speciile horticole

(1) Instituțiile de cercetări științifice în domeniul horticol, în comun cu alte instituții și organizații relevante din domeniu, elaborează recomandări referitoare la zonele de cultivare a culturilor pomicole, nucifere, a arbuștilor fructiferi și a căpșunului, a legumelor, a ciupercilor și a plantelor aromatice, medicinale și condimentare, astfel încât să fie realizate producții sporite și de calitate superioară.

(2) Recomandările elaborate conform alin. (1) vor ține cont de:

- a) condițiile climatice și pedologice;
- b) accesul la sursele de apă pentru irigare;
- c) amplasarea geografică;
- d) tradițiile locale;
- e) tendințele piețelor.

(3) Zonarea speciilor de plante aromatice, medicinale și condimentare trebuie corelată cu aplicarea corectă a măsurilor agrofitehnice, care presupun, în principal, stabilirea culturilor în asolament și aplicarea rotației acestora în mod corespunzător.

(4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va elabora Ghidul privind aspectele generale ale tehnologiei de cultivare a plantelor aromatice, medicinale și condimentare în sistemul de agricultură ecologică durabilă.”.

17. La art. 16 se propune modificarea alin. (1) și va avea următorul cuprins:

„(1) Plantațiile horticole se dezvoltă, în principal, pe areale consacrate, situate în zone cu condiții ecologice favorabile.”.

18. Se propune excluderea articolelor 17 și 18.

19. La art. 22:

se propune modificarea alin. (4) și va avea următorul cuprins:

„(4) Produsele finite pe bază de plante medicinale și aromatice care sunt clasificate ca medicamente se autorizează pentru plasarea pe piață în conformitate cu actele normative în domeniu.”;

se propune excluderea alin. (5).

20. Se propune modificarea Capitolului VI și va avea următorul cuprins:

**„Capitolul VI
DISPOZIȚII FINALE**

Articolul 25. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea nr. 728/1996 cu privire la pomicultură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 52–53, art. 161), cu modificările ulterioare;

b) Legea culturilor nucifere nr. 658/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 153–155, art. 749), cu modificările ulterioare.”.

Alexandr TRUBCA,